

Bakom leendet

Varför snackas det så lite om något
som betyder så mycket?

Om arbetsmiljö

Det är ett allt större problem hur vi umgås och hur makt utövas på våra arbetsplatser. Om det görs övergrepp på den personliga integriteten skapas olust, tystnad och rädsla vilket riskerar leda till psykisk ohälsa. Det skadar arbetsglädje, kreativitet och på många sätt påverkas produktionen negativt.

Antalet sjukfall i psykiatriska diagnoser har ökat med 48 % mellan 2012-14 och utgör nu 40 % av samtliga sjukfall och kostnaderna i socialförsäkringen beräknas stiga med 14 miljarder fram till 2019. Det finns en komplex problembild men rapporter från bland annat Forskningsrådet har visat att en av de stora orsakerna till psykisk ohälsa är att vi behandlar varandra illa på jobbet. För att motverka den negativa utvecklingen måste problemen synliggöras och debatteras.

Vi vill därför lyfta fram enskilda människors berättelser och därigenom skapa bättre förutsättningar för en konstruktiv diskussion.

Ola Wirtberg,
ombudsman för ABF Västra Götaland.

Projektet drivs med kulturen som motor: bok, föreläsningar och två teateruppsättningar.

"Sedan boken Bakom leendet gavs ut har jag blivit allt mer övertygad om behovet av att föra en öppen dialog kring villkoren i arbetslivet."

ABF Västra Götalands engagemang ser jag som viktigt inte bara för folkhälsan, utan även för demokratin och en allt mer hotad tillit till varandra."

Börje Eriksson,
författare, föreläsare och konstnär.

"I den epidemiologiska forskningen vet vi att arbetsmiljön är av avgörande betydelse för utvecklingen inom folkhälsa och psykisk hälsa. Det är därför sorgligt att dagens samhällsdebatt fokuserar på symptomen – oron för ökad psykisk ohälsa och de kostnader sådana ohälsoproblem medför – men väldigt lite på orsakerna till dem. Det här projektet vill exemplifiera och föra debatt om det vi kan påverka."

Projektet är därför viktigt för alla som vill skapa verktyg och bidra till en positivare utveckling inom folkhälsa och arbetsmiljö."

Töres Theorell, forskare.

Töres var mellan 1995-2006 föreståndare för Statens institut för psykosocial medicin, därefter ordförande i en rad expertkommittéer (bland annat Statens Beredning för Medicinsk Utvärdering). Han har under en rad år samarbetat med Börje Eriksson kring de här frågorna.

Boken *Bakom leendet* handlar om skadliga processer i arbetslivet och vad som kan förändras och är skriven av Börje Eriksson.

"Alla som har ett jobb borde läsa 'Bakom leendet'! För det är en bok som får dig att förstå, att utan reflektion över vad din tystnad i vissa fall innebär, blir människan ett monster."

Rebecka Bohlin, Flamman.

"En av de bättre jag läst på mycket länge. Välskriven och med ett väldigt viktigt budskap."

Torbjörn Björlund, riksdagsman.

"Sedan vi gav ut boken hösten 2014 har den väckt stor uppmärksamhet i tidningar och radio. Det är ett svårt ämne men mottagandet visar att ämnet är angeläget men också att det lyckats beskrivas på ett vid-synt, engagerat och informativt sätt. Att den nu även gett upphov till två teaterproduktioner visar hur viktigt ämnet är."

Trygve Carlsson, förläggare på Carlssons förlag.

Sedan hösten 2014 har det getts en rad föreläsningar av författaren.

"Äntligen någon som klarat av att sätta ord på sambandet mellan strukturer i samhället och den individuella upplevelsen av kränkningar i arbetslivet. Arbetsgivare och arbetstagare borde vallfärda till dessa föreläsningar!"

Monica Westberg, ordförande Psykodrama Akademin.

Våren 2014 läste Dag Norgård manus till boken *Bakom leendet* och i maj 2014 sammanfördes han med en rad drabbade. Sedan dess har han skrivit och regisserat de två pjäser som är producerade av Borås Stadsteater respektive ABF Västra Götaland.

"Vi lever i ett land där arbetsgivaren kräver större effektivitet (stress), kräver mer kontroll – 'bättre resultat'. Stress dödar kreativitet, kontroll dödar möjligheter, resultatet blir olyckliga själar. I en sådan mylla groor och växer den psykiska ohälsan. Och mitt i den myllan befinner sig chefer på olika nivåer, mellanchefer, som ska tillfredsställa både uppåt och neråt."

Pjäserna handlar om ett sådant öde, i dagens Sverige."

Dag Norgård, dramatiker.

Båda teaterpjäserna baseras på ett uppmärksammat fall där en socialsekreterare tog sitt liv våren 2010. I pjäserna följs två chefers agande utifrån sina olika positioner. Vi får uppleva hur arbetsplatsen som en gång var trygg och älskad, förvandlas till en plats där en människa bryts ner utan att någon ingriper.

Pjäserna kan spelas var för sig i ett vanligt rum utan rekvisita och det är en fördel om det ges tillfälle att reflektera över det man upplevt och se pjäsen som en start för ett fortsatt arbete.

En teatermonolog
Manus och regi
Dag Norgård

Skådespelare Eva Ahlberg
Teateralliansen
Speltid: 65 min

”Starkt, gripande, spännande som en deckare!”
”Jag önskar att 1000-tals bokningar av pjäserna sker, slutsatser dras och erfarenheter omsätts i handling.”

Jan Israelsson, socialsekreterare.

”Teatrarna bör ses av alla verksamhet- och personalchefer inom såväl offentlig verksamhet som privata näringslivet.”

Sören Anderzén, f.d. avdelningschef.

En teatermonolog
Manus och regi
Dag Norgård

Skådespelare Lennart Eriksson
Borås stadsteater
Speltid: 55 min

Båda pjäserna marknadsförs och bokas genom ABF Västra Götaland och kan visas med efterföljande samtal tillsammans med författaren till boken *Bakom leendet*.

Projektet vänder sig till alla som har ett engagemang gällande folkhälsa, demokrati och arbetsmiljöfrågor. Problemen växer i tystnad och motverkas effektivast genom dialog och samtal.

"Jag ser projektet och teaterpjäserna som en perfekt upptakt om man vill starta en diskussion om psykisk ohälsa i relation till förhållanden på arbetsplatsen."

Christer Almquist, skolledare med över 30 års erfarenhet.

Bokning

Ola Wirtberg, ombudsman ABF Västra Götaland

bakomleendet@abf.se • 070-8515144

www.vgabf.se

BORÅS STADSTEATER

Information om seminarier, teater och föreläsningar
Börje Eriksson 070 3276866 • info@bakomleendet.se

www.bakomleendet.se